2a Jaro N° 5 Novembro 1930

FLANDRA ESPERANTISTO

MONATA REVUO

ORGANO DE LA FLANDRA ESPERANTO MOVADO

ENHAVO :

Flandra Ligo Esperantista (Statutaro). — Al mia Patrino. — Flandra Ligo Esperantista. — 1830-1930. — Subteno por nia Revuo. — La Instruisto. — Ĝenerala Flandra nacia Artgildo. — La Foriro. — Manifesto. — Vlaamsch-Esperanto Samenspraken. — Flandra Kanto Esperantigita : La lulanta Minlaboristo. — Inter Ni. — Diversaĵoj.

JARA ABONPREZO : *15 fr. — Eksterlando : 4 belgoj.*
Por membroj de Flandra Ligo Esperantista senpage.
Tarifo por anoncoj : 1/1 paĝo, fr. 125.— ; 1/2 paĝo, fr. 70.— ;
1/4 „ , fr. 40.— ; 1/6 „ , fr. 30.— ;
1/8 „ , fr. 25.—. Perantoj ricevas rabaton.

Flandraj Esperantistoj !!

ALIĜU AL VIA NACIA ESPERANTO-ORGANIZAĴO:

FLANDRA LIGO ESPERANTISTA

staranta ekster kaj super ĈIU politiko.

Prezidanto: Adv. Jozef Muys, Bornhem.
Sekretario: Edgard Verheyden, Klapdorp, 103, Antwerpen.
Vicprezidanto: Renaat Vandaele, Schoolstraat, 10, Aalst.
Kasisto: Bern. Bassleer, Verruelaan, 17, Kortrijk
(Poŝtĉeko: N° 2880.95).

JARA KOTIZO: 15. - frankoj

La membroj de Flandra Ligo Esperantista ricevas sian revuon „FLANDRA ESPERANTISTO" senpage.

FLANDRA ESPERANTISTO

estas la inda organo de la Flandraj Esperantistoj, zorgas por la poresperanta propagando en Flandrujo, zorgas por la diskonigo de la Flandra kulturo en la eksterlando,

KONTRAŬBATALAS LA MILITON,

havigas al siaj Legantoj bonajn Literaturaĵojn.

SUBTENU! KUNLABORU! PROPAGANDU!

2a. Jaro N° 5 Novembro 1930

Flandra Esperantisto

Organo de la Flandra Esperanto-Movado
APERAS ĈIUMONATE.
Redaktoro kaj Administranto:
JAN VAN SCHOOR
Julius De Geyterstraat, 149/1, Antwerpen

Jara abonprezo: 15 frankoj. — Eksterlando: 4 belgoj.
Por membroj de „Flandra Ligo Esperantista" senpage.
Poŝtĉeko: 1735.09.

Flandra Ligo Esperantista.

(Fondita en 1930.)

Statuaro.

I. — CELO KAJ AGADO.

Art. 1. Sub la titolo „Flandra Ligo Esperantista" estas fondita en Flandrujo societo de Esperantistoj.

Art. 2. La „Flandra Ligo Esperantista" celas:

a) propagandi (t. e. inter alie, kiel eble plej oficialigi) la helpan lingvon Esperanton inter la Flandroj,

b) konigi ĉe la aliaj popoloj la kulturstaton de la Flandra,

c) akceli la mondpacon laŭ sia povo.

La ligo nur propagandas la lingvon internacian kiel ĝi estas elpensita de D-ro Zamenhof kaj kies evoluon la Lingva Komitato kaj ĝia Akademio definos.

Art. 3. Por atingi tiujn celojn, la ligo havas oficialan organon „Flandra Esperantisto" kaj organizas kursojn, paroladojn, ekspoziciojn, eldonas librojn, propagandilojn, k.t.p.

II. — Liganoj. - Liganoj-subtenantoj. - Aliĝintaj grupoj. - Kotizoj.

Art. 4. La ligo estas kunmetata el liganoj, liganoj-subtenantoj kaj membroj de aliĝintaj grupoj. Ili ĉiuj ricevas membrokarton, kiu servas kiel rajtigilo.

Personoj, kiuj faris gravajn servojn al la movado, povas iĝi honoraj membroj.

Art. 5. La liganoj pagas ĉiujaran kotizon de 15 fr.

La subtenantoj pagas ĉiujaran kotizon de minimume 50 fr.

Art. 6. Grupo, kiu volas aliĝi al la Ligo, sendos al la ligestraro peton subskribitan de almenaŭ la plimulto el siaj komitatanoj. Ĝi aldonos la nomaron kun la adresoj de la grupanoj.

Pri uzo de tiu adresaro la ligestraro, interkonsente kun la delegitoj, decidas.

Ĉiuj grupoj povas aliĝi al Flandra Ligo Esperantista, sed garantias ne fari en aŭ per la ligo ĉu politikan ĉu religian propagandon.

Grupoj pagas poranan kotizon de 2,50 fr.

Ĉiu el ili rajtas havi tiom da delegitoj kiom ĝi kalkulas multoblon da 20 anoj, sed maksimume tri (3).

La liganoj estas reprezentataj en la ligestraro almenaŭ per unu (1) membro, kiu havas voĉdonrajton.

Grupoj, kiuj havas minimume kvin (5) membrojn, rajtas delegiton. La liga jaro komenciĝas la unuan de Julio.

III. — Organizo kaj Funkciado de la Ligo.

Art. 7. La direktanta komitato konsistas el la delegitoj de la grupoj. Ĝi elektas ĉiujare inter la aliĝintoj al la ligo, ĉu izoluloj, ĉu grupanoj, la ligestraron, kunmetitan almenaŭ de unu prezidanto, unu vicprezidanto, unu ĝenerala sekretario kaj unu kasisto.

La redaktoro de „Flandra Esperantisto" kaj la direktoro de „Flandra Esperanto-Instituto" estas, kiel tiaj, membroj de la estraro sen voĉdonrajto.

La suprenomita elektado okazos dum la komitata kunveno, kiu sekvos la ĝeneralan kunvenon.

Art. 8. La grupoj havigos ĉiujare al la sekretariejo antaŭ la unua de Julio la nomaron de siaj delegitoj kaj tuj anstataŭigas siajn delegitojn eksiĝintajn aŭ mortintajn.

Art. 9. La direktanta komitato direktas la aferojn de la ligo kaj la propagandon, konforme al la celoj de la ligo. La komitato povos voĉdoni nur se almenaŭ la duono de la delegitoj ĉeestas la kunvenon. Okaze de nesufiĉa ĉeesto dua kunveno povas decidi, kiom ajn estu la nombro de la ĉeestantoj. Se estas nedecida baloto, la voĉo de la prezidanto decidas. La direktanta komitato kunvenas almenaŭ 4 fojojn ĉiujare.

Art. 10. Ĝenerala kunveno de la ligo okazas ĉiujare dum la Flandra kongreso en la urbo definita de la ligestraro. La tagordo aperas en la organo almenaŭ unu monaton antaŭ la kongreso. Proponoj devas esti sendataj almenaŭ du monatojn antaŭ la kongreso al la sekretariejo.

Art. 11. La liga sidejo estas en Gent.

IV. — Organo de la Ligo. — Ŝanĝoj al la Regularo.

Art. 12. La ligo eldonas kiel sian oficialan organon la gazeton monatan „Flandra Esperantisto". La liganoj ĝin ricevas senpage; aliĝintaj grupoj ricevas abonon por siaj membroj po 10 fr. La Fandraj abonantoj de la organo fariĝas liganoj, se ili ne esprimas la malon.

Art. 13. La proponoj pri iaj ŝanĝoj al la regularo devas esti aprobitaj en komitata kunveno de la du trionoj de la ĉeestantoj antaŭ ol esti prezentataj en ĝenerala kunveno.
Por ke la ŝanĝo estu akceptata de la ĝenerala kunveno, ĝi devas ricevi almenaŭ la du trionojn de la voĉoj.

Art. 14. La demandoj je kiuj ne respondas iu artikolo de la nuna regularo, estas solvotaj de la direktanta komitato. Pri urĝaj demandoj la ligestraro decidas, sed ĝi restas responda pri la decido.

V. Organizo de la Flandraj Kongresoj.

Art. 15. La estraro de Flandra Ligo Esperantista zorgas pri la organizo de la Flandraj Kongresoj. Ĝi komisias lokan komitaton por prizorgi, interkonsilante kun la prezidanto de la ligo, ĉion, kio ne rilatas la ĝeneralan kunvenon, kies organizo koncernas nur la ligestraron. Ĉiu esperantisto, ĉu eksternacia, ĉu Flandra, kiu pagis la kotizon, povas ĉeesti la kongreson. Rajtas voĉdoni nur la anoj de la Flandra Ligo. La membrokarto servas kiel voĉrajtkarto. La Flandra Kongreso okazos ĉiujare, sed ne en la sama urbo du sinsekvantajn jarojn.

BRIEVENBUS.
BRIEVEN
94
VERMELD IN DE VOOR AMSTERDAM BESTEMDE CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BESTELDISTRICT

De Amsterdamsche brievenbestellers mogen de Esperanto-ster op hun uniform dragen.
Kameraad Meester, hiernevens afgebeeld, zegt: „Beter één ster van den vrede op je mouw, dan vier van den oorlog op je kraag".

Uit „Laborista Esperantisto".

Al mia Patrino

de Ernest Claes.

Ĉirkaŭ mi parolas la voĉoj de la nokto, — kaj estas pri la Morto, ke ili parolas.

Kiam la voĉoj de la nokto parolos al mi, kiam mi kuŝos tie, Patrino, sankta Patrino mia, venu tiam ĉiun vesperon kiel ĉi tiun vesperon kaj klinu vian vizaĝon trans mi kaj kunigu viajn blankajn manojn sur via brusto, kaj diru dolĉe : „Mia bona knabo", tre dolĉe, por ke neniu alia ĝin aŭdu, kiel vi antaŭ longe faris.

Mi aŭdos ĝin, Patrino, kaj mi vidos viajn okulojn en la nokto, kiel mi nun ilin vidas.

Kaj tiam kisu ĉiuvespere la humilan krucon, kiu, kiel malriĉa almozulo indikas, kie mi vin atendas. Ĝi estas el kruda kaj nerabotita ligno, sed estas mia sola honorkruco.

Prenu kiel memoraĵo plenmanon da nigra tero, kiu min kovras, kaj diru : „En la nomo de la Patro, de la Filo kaj de l' Sankta Spirito".

Patrino, o... mi tiel ege, tiel ege ŝatus esti apud vi.

Mi ja scias, ke ĉiun vesperon de ĉi tiu printempo vi staros antaŭ nia malnova domo kaj vi rigardos trans la ĝardena arbetobaro al la vojo, laŭ kiu vi min postrigardis.

Majo 1915. El „Oorlogsnovellen". *(Militaj Noveloj).*

Tradukis Maria Moons.

Flandra Ligo Esperantista.

La liga kunveno de la 21a. de Septembro estis laŭ ĉiuj vidpunktoj sukceso. Gesamideanoj el diversaj Flandraj lokoj estis kunvenintaj por kune labori por la firmigo kaj grandigo de la Flandra Ligo.

La raporto pri la Antverpena kongreso ĝojigis ĉiujn ; la priparolado de la statutaro postulis preskaŭ la tutan tagon ; la Aalstaj gesamideanoj jam iom malsekretigis pri siaj planoj por la 2a. Flandra Kongreso.

Por doni detalan raporton pri la kunveno mankas la loko ; la statutaro ni publikigas en ĉi tiu numero.

⁂

La sekvonta kunveno de Flandra Ligo Esperantista okazos dimanĉe la 30an. de Novembro en Gent, je la 9 1/2a. h. matene en la teretaĝa salono de la kafejo „Comte d'Egmont", Katalonjestraat.

Tagordo : 1. Flandra Esperanto-Instituto ; 2. Propagando ; 3. Diversaĵoj.

Ĉiuj grupdelegitoj, propagandistoj kaj interesuloj venu !

1830 - 1930

Funebra Datrevena Festo por la Flandroj.

L. — FRANCAJ TROBRAVECO KAJ ENMIKSIĜO.

1866. El la sekretaj Ŝtatpaperoj de la Franca imperiestro Napoleon III : „— Se Francujo sin dediĉas al la afero de Naciecoj, estas ja grave konstati de nun, ke ne ekzistas Belga nacieco, kaj interkonsenti pri tiu punkto kun Prusujo."

1866. Projekto de Franc-Prusa traktato : — „L. M. la Imperiestro de l' Francoj ne kontraŭstaros la unuiĝon de la Nord-Germana Ligo kun la sudaj Germanaj ŝtatoj." (Art. III)

— „L. M. la Reĝo de Prusujo subtenas perarmile Francujon, kiam L. M. la Imperiestro de l' Francoj enirigos sian soldataron en Belgujon aŭ konkiros ĝin." (Art. IV)

1869. — „Iĝas tempo, ke la Franca flago flirtu super Belgujo, tiu lando de moluloj kaj eŭnukoj nekapablaj por regi kaj administri, kaj kovru per siaj honorplenaj faldoj tion, kio estas por la tuta mondo senhonoriga makulo." — (Paul de Casagnac en „Le Pays", 25an. de Majo).

1875. Emile de Girardin. Letero al la Packongreso :

— „Belgujo estas Angla eltrovaĵo. Neniam Belgujo ekzistis kaj ĝi neniam ekzistos. Belgujo estas senfrukta kaj restos tia tiel longe, ke ĝi ne estos kunigita kun Francujo."

1883. Sur la Franca budĝeto troviĝas „Fonds secrets : — 200.000 fr. pour le service d'une certaine presse en Belgique."
(Sekretaj monrezervoj : — 200.000 fr. por la servo de iaj gazetoj en Belgujo.)

1886. Karel Buls, iama urbestro de Bruselo en la „Bulletin de la Ligue de l'Enseignement" al la subtenantoj de la „Alliance Française" fondita en 1883 :

— „Ni kredas plenumi patrujaman devon avertante niajn samregnanojn, ke ili laŭiras danĝeran vojon, delogitaj de Francaj sirenoj. Ili pretigas la anekson de la patrujo. Ni ne volas esti Franca departemento kun Parizo kiel ĉefurbo de nia pensorondo.

1830, Je la 75a. memorfesto de la Waterloo-batalo la Francoj koleris. — „Precipe distingiĝis Brusela gazetaro, kies redaktaroj plejparte portis Francajn ordenrubandojn, kaj el kiuj kelkaj estis suspektataj ricevi por siaj ĵurnaloj subvenciojn de la sekretaj monrezervoj de la Franca Respubliko." (Skizo de Historio de la Flandra Movado de Paul Fredericq.)

1890. La Pariza urbestraro volis oficiale reprezentigi sin ĉe la Jemappes-manifestacio laŭ propono de urbestrarano Chauvières, kiu diris :

— „Temas tie ĉi pri politika ago, kiun la Pariza urbestraro devas fari, kaj la celo estas la pligrandigo de la potenco de la Franca Respubliko." La manifestacio estis ja malpermesata...

1907. El la bulteno de la Franca Komerca Ĉambro ĉe la masonado de l' unua ŝtono de la „Ecole française" en Bruselo : „Nia deziro estas, ke ekestu simpatifluo inter Belgoj kaj Francoj, kiu sentigus al ni, ke Belgujo estas ja malgranda Francujo, kaj kiu konvinkos la Belgojn, ke nia patrujo, la bela Francujo, ankaŭ estas ilia patrujo."

1908. Vlaamsche Gazet. — „La „Institut Rachez" en Bruselo havas depost iom da tempo nur Francajn instruistojn. Sed kio superas ĉion estas, ke la Franca Ministro de Instruado donacas specialajn rekompencojn al la lernantoj, kiuj sin distingas en la Franca lingvo. Ankaŭ la Franca konsulo kaj la „Alliance française" donis rekompencojn. Iĝas tempo, ke la Belga registaro atentu pri la klopodoj de Francujo je morala anekso de Belgujo."

1908. La Franca konsulo en Antverpeno, s-ro F. Crozier, parolante en la „Cercle Français", laŭdas la Francan teatron „Variétés", kiun li nomas „mirinda ilo por disvastigo de la Franca lingvo."

1910. El „Le Journal des Débats" Parizo, 13an. de Julio :

„Oni ne povas dubi ĉu Albert I samopinias pri tio kiel sia onklo Leopold II. Kiel ajn la Flandremuloj pensu pri tio, estas klare por ĉiu Belga ŝtatisto, ke la Franca kulturo kaj la sorto de Belgujo estas nedisigeble kunigitaj."

1911. En knabinaj lernejoj, direktataj de Francaj monaĥinoj, oni devigas la lernantinojn skribi je l' komenco de siaj kajeroj : „J'adore la France, comme j'adore mon Dieu." (Mi adoras Francujon kiel mi adoras mian Dion.)

1912. Parizo. Parlamenta kunsido de la 20a. de Decembro 1912.

„La Parlamento scias pro kiaj kialoj la Registaro aprobis la partoprenon de Francujo al la Mondekspozicio en Gent.

„La urbo Gent nepre petis la Francan partoprenon, ĉar ni tie troviĝas sur tereno, sur kiu nia influo en la eksterlando speciale estas en danĝero."

„La Parlamento scias, kiuj estas la diversaj fluoj kiuj batalas unu kontraŭ la alia por grava supero. Ekzistas en Gento universitato kun la Franca kiel instrulingvo. Oni klopodis anstataŭigi kelkajn profesorojn per aliaj, kiuj parolas alian lingvon.

„La partopreno de Francujo do ŝajnis havi por niaj najbaroj kaj amikoj en Belgujo alian celon ol tiu de komercmanifestado. Ni decidis precipe krei tutan organizaĵon por la disvastigo de l' Franca lingvo kaj de l' Franco ideo.

„La Genta ekspozicio, tiel projektita, organizata kaj prezentota konformiĝos je sia espero. La Parlamento konas nun la intencon de l' Registaro..."

El la parolado de Ministro Fernand David.

1912. „Permesu al mi deklari al vi, ke vi trovos en la Genta Ekspozicio pacan batalkampon. Malgraŭ Francaj amikecoj, kiuj estas preskaŭ centjaraj, vi devos tie batali kontraŭ tendenco, kiu volas forigi la Francajn produktojn, la Francajn morojn, la Francan spiriton kaj eĉ la Francan lingvon."

Ch. Legrand, prezidanto de la komitato el Nancy.

1913. „La Pariza urbestraro estas tie ĉi sole invitita. Tiel decas, ĉar se ne ĉi tiu ekspozicio en la koro de la Flandra lando estus ja ŝajninta al ni ofendon, kaj oni ne mokas (turlupine pas) la Francojn."

Armand Grébauval ĉe la malfermo de la ekspozicio.

1920. 7an. de Septembro. Marŝalo Foch kaj Generalo Buat por Francujo kaj Generalo Maglinse por Belgujo, subskribas militan kontrakton.

1924. Dum vizito al Bruselo - la 14an. de Septembro - de la Pariza „Garde Républicaine" ĝia gvidanto, s-ro Balay, deklaras en parolado, ke Francujo konsideras nin kiel „prolongement de la France." (plilongigaĵo de Francujo.)

1927. 11an. de Septembro. De la „Amitiés françaises" estis inaŭgurata en Dinant memormonumento, honore de la tie militmortintaj Francoj. La Franca marŝalo Pétain deklaris en sia parolado :

—„Belglando estis ĉiam la limitlando de Francujo, kiun ĝi defendas per sia geografia loko. Viaj loĝantaroj ĉiam formis la antaŭgvardio de l' Latina civilizacio kontraŭ Germanujo. Vi ne povas forgesi, ke malantaŭ Lieĝo, Namuro kaj Verdun, troviĝas ĉe la Mozo fortifikaĵoj de sama defendlinio."

K. A.

SUBTENO POR NIA REVUO.

H. V., 10.— ; Van Deun, 10.— ; monkolekto dum la pulĉinela vespero de Flandrema Grupo Esperantista, Antverpeno (la aliaj grupoj sekvu tiun ekzemplon), 250.— ; Gegenaroj, 20.— ; Piet, 20.— ; Mart, 10.— ; Jan, 10.— ; **entute : 330.— frankoj.**

Mondliteraturo.

LA INSTRUISTO.*)

de Melĥioro Kiss.

La stranga homo tratrumpetadis la vilaĝon. Li estis lama je unu piedo, li kvazaŭ saltetis, tiel li rapidis kaj ankaŭ la kornon li tiel blovis, ke estis doloriga ĝin aŭdi. Alifoje ja li aŭdigis momentfaritajn karajn, graciajn, ekamigajn melodiojn, li ŝercis, gaje ekkrietis. Nun estas tute febra, sen certeco, sen espereco lia trumpetado. Kiam li ekblovis ĝin sur la foirejo antaŭ la granda preĝejo, jam eĉ liaj ploroj ekfalis.

„Ho, mia Sinjoro Dio, nun mi blovas lastfoje al Vi kaj al la Gelinczeanoj."

La virinoj veante kuris post li; la infanoj frapadis la pordegojn. Pordoj, fenestroj, pordegoj malfermitaj, sur la korto veturiloj kun tolaĵo, vestaĵo, jen unu kuseno sur la dorso de bareloj, de la sakoj, aliloke grandaj ombrelaj veturiloj plenegaj per ĉiaspecaĵoj.

La voĉo de la kornisto terurige tramuĝis tra la vilaĝo:

— Dum dekduhoroj ĉiuj devas forkuri, fugi. Estas pli bone pli frue, ol pli malfrue. La Rumanoj estas jam ĉe la limo de la vilaĝo je pafdistanco. Kelkaj ĝendarmoj pafadas ilin el la pinarbaro. Poste, ho terure, ili estos ĉi tie.

La virinoj, la pli timemaj, tiuj fugis jam, jen per veturilo, jen piede. La maljunuloj kaj la knaboj englutis la aeron, longe silentis; iliaj okuloj fulmis, ilia brusto spiregis kaj ili senbrue svingis siajn manojn en la aero. Kaj la maljuna instruisto, la maljunega aglo? Per unu fojo en la granda danĝero ĉiu okulo direktiĝis al li. Kion diras, kion faras la maljuna Hungaro?

Mózes Gabor staris sur la korto de la lernejo, li kunplektis siajn manojn sur sia brusto kaj li trankviligis la al li sin turnantojn:

Forkuru de ĉi tie neniu. Ni loĝas de du mil jaroj ĉi tie ĉar la vipo de Dio, Attila portis nin ĉi tien**.) De tiam ni loĝas ĉi tie en Gelencze, sur la limo. De ĉi tie ni ne foriras, ĉu vi komprenas! Kunsonorigu la infanojn. Je la oka horo ni iros en la preĝejon, poste en la lernejon. Kaj mi tenos la instruhoron, povas esti, ke lastfoje, la Hungaran instruadon.

---

*) La Flandra traduko de ĉi tiu novelo, farita de S-ro Jozef Muys laŭ tiu ĉi esperanta traduko, aperis en „Jong Dietschland".

**) Laŭ la pralegendoj la rasfratoj de la Hungaroj venis sub gvido de Attila, la Hunreĝo, en nunan Hungarujon.

Estis multaj, kiuj pravigis la instruiston. Kaj ili ne obeis al la ĝendarmoj. Estu, kiel estos. La Gelenczeanoj havas rajton al tiu ĉi tero kaj Mózes Gabor estas vera Hungaro; li scias, kion li faras; lin oni povas sekvi. Ankaŭ alifoje oni aŭskultis lin; ili ne trompiĝis. Ili restas!

La granda tumulto pli trankviliĝis iome, en la animojn enpenetris ia fido. La granda potenca figuro de Mózes Gabor, de la granda veterano-instruisto vekis forton, kuraĝon, fidon en la malesperantoj. La viroj kaj knaboj prenis fosilon, falĉilon, hakilon sur siaj dorsoj kaj kolektiĝis en la korto de la lernejo.

La famo kuris, kiel ventega blovo: kunveni, kunveni en la korto de la lernejo. La instruisto diros al ni, kion ni faru! Nun li tenos la lastan Hungarlingvan paroladon.

Kun ploraj okuloj oni diras:

— Se la Rumanoj venkos, estas finita la Hungara vivo. Eĉ la laga rano blekados Rumane...

— Nun estos la fino de Hungarujo se la seklojn*) subpremos la Rumano.

Ankaŭ la virina grupo parolis:

— Hieraŭ el la montoj malsuprenvenis la Juon Pantia. Kun ornamita, festena vestaĵo, kiel ni lin ankoraŭ neniam vidis. Li anoncis en la drinkejo:

„Nun ni estos la estroj. Ĉi tie estos Grandrumanio".

La aŭtuna suno supreniradis sur la ĉielo, la paroĥestro diris meson kaj elvenis el la multjarcenta, malnovega preĝejo kun siaj adeptoj. Ankaŭ li vokis ilin al kvieto kaj alvokis trankviliĝi en la volo de Dio. Kaj li venis de ili de la monto, sur kiu regis la domo de Dio, kun lia ŝafaro li venis el malproksimo kaj eniris la korton de la lernejo.

Tiam jam tri ĝendarmoj kurante tragalopis la vilaĝon. Ĉiuj tr estis polvoplenaj, ŝvitplenaj kaj sangaj. Tri knaboj de la limo, kiuj konis ĉiun parton de la departemento.

— Ni ja diris, ke vi forkuru!

— Mózes Gabor restis. Ankaŭ ni restis!

— La maljunulo freneziĝis. Kontraŭ pafilmaŝinarbaro oni ne povas sukcesi per pugno.

Oni kolektiĝis en la granda ĉambrego de la lernejo. De oriento miksaudiĝis pafilmaŝinkrakado kaj kanonbruo. Tiel stranga kontraŭdira bildo estis, mirinde bela, aŭtuna antaŭtagmeza sunbrilo, malrapide falante flugantaj flavaj arbfolioj kaj la nervoskuanta, tondranta milita bruado.

---

*) Transsilvanajn Hungarojn.

Mózes Gabor, kiel grandega abio de la pinto de la Karpatoj, kiel vivanta malpermestabulo, staris per etendiĝintaj manoj antaŭ la landkarto de Hungarujo.

— Miaj knabetoj, knabinetoj — li komencis — kaj vi kunvenintaj, karaj gepatroj, el fundo de mia koro mi salutas vin je tiu ĉi grava, granda tago. Vere nin trafis granda malfeliĉo, dum niaj heroaj infanoj bataladis en kvar partoj de Eŭropo. Nun venas la hienoj por dispecigi la korpon de la ŝajne mortanto, de la miljara patrujo. Povas esti, ke ni devas oferi nian vivon por la Hungara patrujo. Sed tio estas facila! Ĝi estas fiera heredaĵo de niaj patroj! Sed kio ajn okazu en la venonta horo, aŭ minuto, ni ne forlasos nian Hungarecon.

Ĉi tion vi promesu, Gelenczeanoj!

— Ni promesas!

La pafilkrakado estis ĉiam pli kaj pli laŭta, oni povis jam vidi el la fenestroj de la lernejo, kiel de la montflanko, el oriento venis tergriza ondiĝanta ŝvarmlinio serpentumante al la vilaĝo.

— Ĉar venas malhelaj kaj malgajaj tempoj por ni, oni deŝiras niajn naciajn flagojn, oni malpermesos nian lingvon kaj oni mortigos vin, ĉar ni estas Hungaroj... Gelenczeanoj, promesu, ke kiel nia Sinjoro Jesuo-Kristo tolersuferis la vipfrapadon de la popolaĉo, same ankaŭ ni trankvile toleros ĝin...

— Ni promesas.

Tiam ekmalfermiĝis la pordo, kun sanganta frunto enkuris la filo de sonorilegisto.

— Mi observis el la preĝejtura fenestro. Oni pafis min. Ĉiu kuru en sian domon, en ĉiu momento ili povas esti ĉi tie. Ĉu vi aŭdas la muzikon de ilia trumpeta orkestro... Ili estas eble jam sur la foirejo.

Fariĝis momenta silento. La instruisto tremis per sia tuta korpo. Liaj dekstraj fingroj premadis pecon de blanka kreto, sed li pecetigis ĝin je polvo, kiel grenon la muelŝtono, li devis ekpreni alian.

Li daŭrigis per sufoko, per interna ventego ŝiriĝanta voĉo:

— Tri filoj miaj batalis sur la batalkampo. De tiu ĉi momento ankaŭ mi fariĝis soldato... Povas esti, ke en la sekvonta momento oni jam trapafos aŭ pendigos min. Ankoraŭ unufoje kaj lastfoje mi surskribas mian ordonon, mian testamenton sur la nigran tabulon per blankaj literoj, malmole, hungarece, neforviŝeble, rememorigante ĝis la morto.

Kaj li surskribis: Vivu Hungarujo! Li ripetis: Vivu Hungarujo! Skribu ankaŭ vi ĉi tion en viajn kajerojn, sur viajn tabuletojn kaj en la plej profundon de viaj koroj, tiel estu!

Denove malfermiĝis la pordo. Antaŭ la lernejkonstruaĵo en tiu ĉi momento pretermarŝis la trumpetanta orkestro de la Rumanaj soldatoj. Brunvizaĝa, altkreska Rumana soldato enpaŝis. Li iom konsterniĝis, sed poste per ordonanta voĉo alvokis kunvenintaron disiri.

La malgrandaj infanoj, la knabetoj, la knabinetoj, kiam ili ekaŭdis la Rumanan ordonon, sen tio, ke iu estus dirinta, signofarinta al ili, pro ia interna instigo, ĉiuj ekleviĝis; per brilantaj infanokuloj, paliĝante, poste febre ruĝe, per kantanta voĉo ili kriis al li la talismanon de la tabulo, de la kajeretoj, de siaj koroj: Vivu Hungarujo!...

Mózes Gabor, la maljunega aglo, la maljuna Hungaro rigardis tra siaj fluantaj plorgutoj siajn karajn infanojn. Lia sepdekjara koro rompiĝis sub la pezo de la okazintaĵoj sur lin falantaj. Kvazaŭ li jam ankaŭ vidus la feliĉan tagiĝon, per siaj animaj okuloj, — li kun feliĉa, varma rideto sur siaj bluiĝintaj lipoj, ekfalis inter la malgrandajn benketojn.

(El „Hungara Esperantisto") El la Hungara tradukis: Irredenta.

ĜENERALA FLANDRA NACIA ARTGILDO.

Flandrujo ne estas oficiala lando. Ĝi havas nek propran regadon, nek propran region, nek propran financon, nek propran sindefendon, nek propran formon.

Ĝi havas animon.

Tiu animo priploras, prikantas aŭ laŭdas sian sufokatan, malsanan vivon. Ĉar la animo bezonas korpon surtere.

Flandrujo posedas propran arton, sed la mortiga oficiala dependeco, la intence tendence-kolorigitaj Akademioj, volas ankaŭ misklarigi la originon de la principo de nia propra Flandra vivo kaj sigeli ĝin per la mensogo: Belga skolo.

Ne estas bone vivi en ĉi tiu lando por Flandraj artistoj. Ili estas la majestaj brakoj, kiuj portas la rebrilon de la Beleco, nevidebla pro la nokto. La lumo de la gloro estas al ili rifuzata. Sed almozpetantoj povas iĝi revoluciuloj!

Estas necese en la organizo de Flandra sindefendo, ke ankaŭ la artistoj sin grupigu sub militanta flago.

Ni ne proklamas novan skolon.

Ni nur volas konkiri la propran sendependan fortecon, por reakiri nian Flandran Belecon meze de nia vivo, por savi niajn artistojn de malsato kaj mizero, por doni al la junularo Flandrajn Akademiojn, kie la gloro de ĝia granda kultura estinteco nedifektite reviviĝus.

Tion celante ni direktas nin al ĉiuj artistoj kaj al la Flandra publiko, por ke ili apogu nian agadon kaj ebligu en plej proksima estonteco organizon, kiu pli ol kia ajn helpos al la sendependa kreskado de Flandrujo.

Por informoj oni sin turnu al la provizora sekretariejo : Frans Van Immerseel, Lange Van Bloerstraat, 113, Antwerpen.

La Foriro.

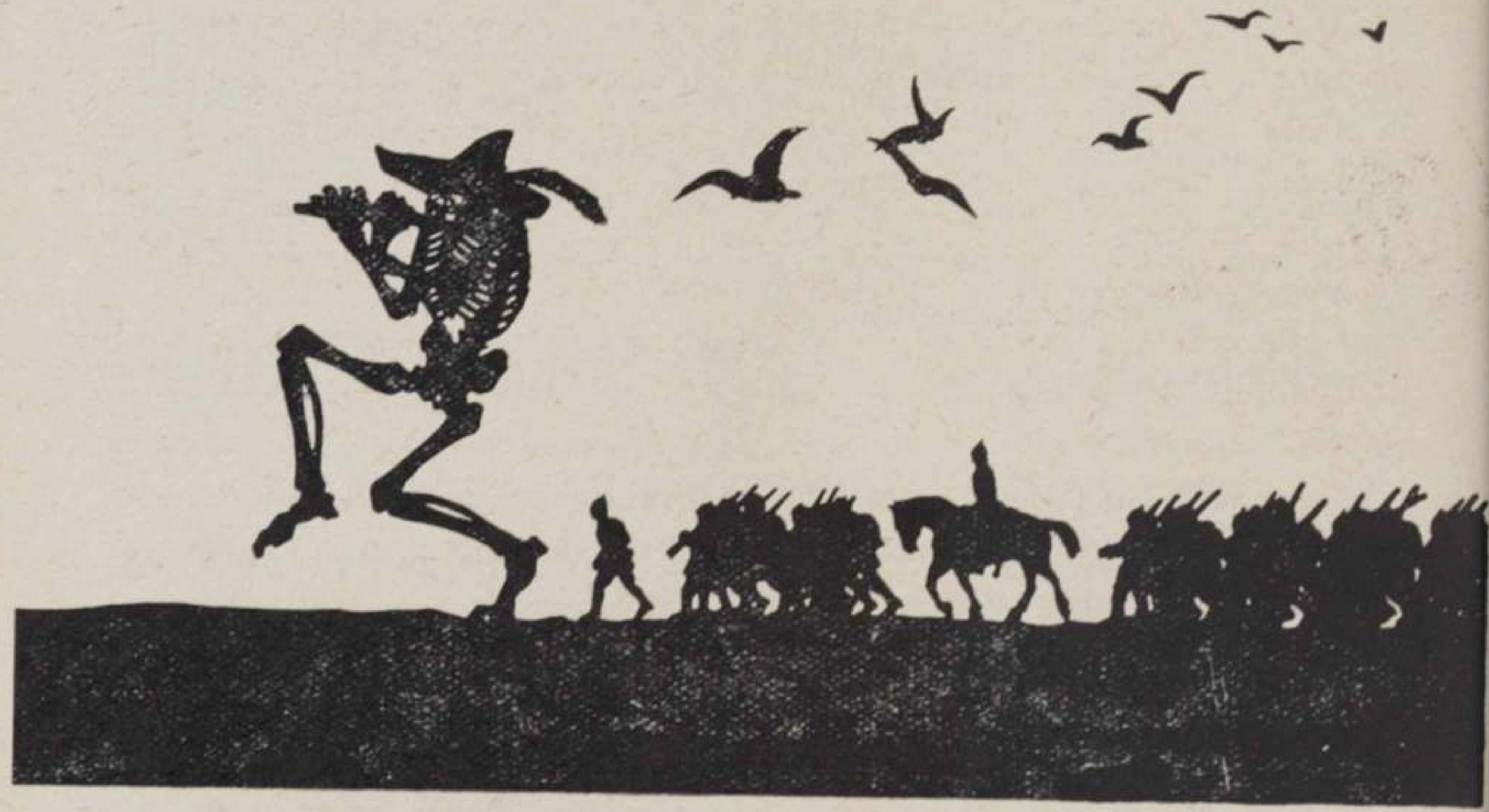

(Kliŝo „Pax")

Manifesto.

de la „Joint Peace Council"

kontraŭ Konskripcio kaj Pormilita Edukado de Junuloj. *)

La registaroj de la mondo nun oficiale allasas la superegajn pretendojn de la paco. En la Pakto de Parizo ili malakceptis la militon kiel rimedon de nacia politiko.

Tamen, preparado por milito daŭradas. Aparte elstara estas la kontrasto inter la paco-deklaroj de registaroj kaj la daŭrigado kaj plivastigado de militedukado.

Militedukado ekzistas en du formoj. En multaj landoj ĝi estas laŭleĝe devigebla. En aliaj landoj, kvankam nominale libervola, ĝi

---

*) Ĉi tiu manifesto estas subskribita de multnombraj geviroj kun internacia famo el diversaj landoj.

vere estas vaste devigata pro morala kaj ekonomia premado. Plue, ĉiuj registaroj pretendas al rajto fine postuli militservon de ĉiu civitano sia, viro aŭ virino.

Ni urĝe deklaras, ke jam venis la tempo kiam ĉiu sincera pacamanto devus postuli forigon de militedukado de junuloj kaj malkonfesi la rajton de registaroj postuli konskripcion. Konskripcio submetas la individuon tute sub milita aŭtoritateco. Ĝi estas formo de la sklaveco. La kutima akcepto de tiu ĉi sklaveco nur ilustras ĝian efikon nuligan.

Milita edukado estas instruo al menso kaj korpo pri la teĥniko de mortigo. Ĝi estas edukado por militado. Ĝi estas la daŭrigado de la milita menso. Ĝi malhelpas kreskigadon de la volo al la paco. La plenaĝuloj faras gravan krimon kontraŭ la junaj, edukante ilin en lernejoj, universitatoj, oficialaj kaj privataj organizaĵoj, ofte sub preteksto pri korpa ekzerco, pri scienco de milito.

La paco-interkonsentoj devigis, ke la venkitaj landoj ĉesigu militedukadon de junuloj kaj konskripcion. Jam venis la tempo kiam la popoloj mem devus iniciati forigon de ambaŭ tra la tuta mondo.

Se registaroj ne konstatas la profundecon de la ribelo kontraŭ milito, ili devas fronti la reziston de tiuj, por kiuj lojaleco al la homaro kaj al la konscienco estas superega. La popoloj de ĉiuj landoj, decidu !

Ne plu militarismo ! Ne plu konskripcio !

Edukado por humaneco kaj paco !

Vlaamsch-Esperanto Samenspraken.

De Wandeling.	**La Promenado.**
Is mijnheer Janssens thuis?	Ĉu sinjoro Janssens estas hejme ?
Ja, mijnheer.	Jes, sinjoro.
Ik wensch hem te spreken.	Mi deziras paroli kun li.
Kom boven, als 't u belieft.	Supreniru, mi petas.
Dag Willem, hebt ge goed geslapen ?	Bonan tagon, Vilhelmo, ĉu vi bone dormis ?
Uitstekend, dank u.	Bonege, mi dankas vin.
Zijt ge gereed voor de wandeling ?	Ĉu vi estas preta por la promenado ?
Een oogenblik als 't u belieft.	Momenton, mi petas.
Vergeet uwe sigaren niet.	Ne forgesu viajn cigarojn.
In't geheel niet.	Tute ne.
Ik zal ook een doos sigaretten koopen.	Mi ankaŭ aĉetos skatolon da cigaredoj.

Waar?	Kie?
In den winkel op den hoek van de straat.	En la butiko ĉe l' angulo de la strato.
Waar gaan wij nu naar toe?	Kien ni nun iras?
Naar de heide.	Al la erikejo.
Dan moeten wij de elektrische tram nemen.	Tiam ni devas veturi per la elektra tramo.
Om elf uur kunnen wij in de schaduw der boomen uitrusten.	Je la dekunua ni povas ripozi en la ombro de la arboj.
Wat is dat prachtig gebouw?	Kio estas tiu belega konstruaĵo?
Ik wenschte wel onze wandeling voort te zetten.	Mi ja dezirus daŭrigi nian promenadon.
Ik heb zin om naar Lier te gaan.	Mi ŝatas iri al Liero.
Ik ben van dezelfde meening.	Mi samopinias.
Het moet een schoon stadje zijn, naar men mij zegde.	Estas bela urbeto, laŭ tio kion oni diris al mi.
Om vier uur kunnen wij met den trein terug.	Je la kvara ni povas reveturi per la vagonaro.
Welnu, wanneer gaan wij?	Nu, kiam ni iros?
Dadelijk. Vooruit!	Tuj. Antaŭen!

Flandra Kanto Esperantigita.

LA LULANTA MINLABORISTO.

Teksto de Lambrecht Lambrechts. Muziko de Emiel Hullebroeck.

Neniam patret' via kantis, infan',
ĉar vivo al li estis lukto por pan';
suferojn rezervis la tero sen ĝoj',
neniam rozeton li trovis sur voj'.
Sed vi lin kantigas el tuta plenfort':
tralalala, tralalala!
Por vi li eĉ kantus ĝis venas la mort':
tralalala, tralalala!

Pli bone ne estos la vivo por vi;
minejo ne ridas pro suna radi'.
Atendas vin samaj luktad' kaj sufer;
malantaŭ la karbo minacas danĝer'.
Sed kantu, vi, knabo, el tuta plenfort':
tralalala, tralalala!
Por vi li eĉ kantus ĝis venas la mort':
tralalala, tralalala!

Tradukis Juul Karnas.

Inter Ni.

El Sta Nikolao. — *Al Triumfo*. Grandan intereson vekis la afiŝoj de nia grupo avertantaj pri la nova kurso en nia urbo. La kurso estas tute senpaga kaj gvidata de S-ro Mortelmans el Antverpeno.

Ankaŭ privata persono, eksdelegito de U.E.A. kaj eksprezidanto de la iama grupo „Pacaj Batalantoj" organizas kurson, por kiu ĉiu partoprenanto devas pagi 100 frankojn.

Mirindan aventuron travivis nia amiko Pol dum sia restado en la tendaro de Beverloo. Oni legu pri tio la apartan raporton inter la „Diversaĵoj".

La lokaj gazetoj enhavis specialan artikolon pri la utileco de Esperanto kaj konsilis al siaj legantoj partopreni la kurson.

De el la sanigejo de Terhulpen nia kara amiko Julien Van Hoeyweghe kore salutas la geamikoj kaj deziras baldaŭan revidon.

El Kortrijk. — La esperantista grupo el nia urbo komencos novan kurson la 6-an de Novembro en la granda teretaĝa salono de la urbdomo. La kurso estas senpaga, konsistos el 15 lecionoj kaj estos gvidata de S-ro G. Debrouwere ; ĝi okazos ĉiun ĵaŭdon je la 7 1/2 a. vespere. La grupo faris viglan propagandon por tiu kurso.

El Antverpeno. — *Flandrema Grupo Esperantista*. La pulĉinela vespero, kiu okazis la 12an de Oktobro en la salono de nia sidejo, estis laŭ ĉiuj vidpunktoj sukceso. La ĉeestantoj estis ege kontentaj pri la agrabla vespero. Dankon ni ŝuldas al la societo „Pax" kaj ĝiaj pulĉineloj, kiuj majstre ludis la 6-aktan teatraĵon „Peĉjo en Stultulujo" kaj vere meritis la laŭtajn aplaŭdojn. Por „Flandra Esperantisto" ni kolektis dum paŭzo 250 frankojn (markoj nek rubloj estis inter la kolektita mono).

La 23an. de Novembro okazos en la salono de nia „Pannenhuis", Conscienceplein, 3, kabaredvespero, al kiu ni kore invitas ĉiujn niajn geamikojn.

DIVERSAĴOJ.

La XI Flandra Pilgrimado al la tomboj de l' Izero estis ĉi tiun jaron ankoraŭ pli grandioza ol la antaŭajn jarojn. Multaj kronoj estis metataj ĉe l' Izermonumento nome de eksterlandaj militintoj kaj diversaj Flandraj organizaĵoj, i. k. ankaŭ la „Flandra Ligo Esperantista".

Pli ol 150.000 Flandroj estis kunvenintaj en Diksmuide por renovigi sian ĵuron de fideleco al Flandrujo. Belgaj aviadistoj klopodis okazigi incidentojn kaj disĵetis incitemajn kontraŭ-Flandrajn flugfoliojn. Kolere la popolo disŝiris la kelkajn Belgajn flagojn elpendigitaj en Diksmuide kaj sin defendis kontraŭ la kozaka agado de la Belgaj ĝendarmoj. Multaj estis vunditaj kaj estas nur dank' al la saĝa sintenado de la Flandraj gvidantoj, ke neniu estis mortigata. Ankaŭ ĉe l' marbordo okazis bateletoj inter pilgrimintoj kaj libertempantaj militprofitintoj kaj alispecaj bonaj Belgoj.

Ĉi tiun jaron estis inaŭgurataj en Diksmuide la sonorilegon „Nele" (la koro de Flandrujo), kiu pendas en la turo, kaj kvar bronzaj tabuloj, unu sur ĉiu flanko, kun la surskribo en Flandra, Franca, Angla kaj Germana lingvoj: „Neniam plu milito."

Al la grupoj kaj propagandistoj. — La du lastaj paĝoj de nia lasta numero, nome la artikoloj **„Leert Esperanto"** kaj **„Esperanto in één oogopslag"**, estas eldonitaj kiel apartaj flugfolioj de la Flandra Esperanto-Instituto, tiamaniere ke ili povas esti uzataj en ĉiuj lokoj de la grupoj kaj propagandistoj. La prezo estas po 35.— fr. por mil. Mendu ilin ĉe la supre citita Instituto, Marckesteenweg, 18, Kortrijk.

Esperanto kaj... spionado. — Nia samideano, Pol V... el Sta. Nikolao, estis antaŭ nelonge vokita ĉe la 1a. Grenadistregimento en Beverloo por fari sian kampservon. Pol estas fervora korespondemulo kaj ricevas ĉiutage amason da leteroj kaj poŝtkartoj el la kvin mondpartoj. Dum la tri unuaj tagoj en la kampo li ricevis siajn korespondaĵojn regule, sed poste subite nenion plu. Tio daŭriĝis kelkajn tagojn ĝis Pol devis veni ĉe la komandanto. Ĉi tiu, ĉirkaŭata de la tuta kompanistabo, serioze kaj severe rigardis Pol kaj metis antaŭ li amason da leteroj (el kiuj kelkaj estis malfermitaj!), fotoj de samideaninoj, ilustritaj poŝtkartoj, poŝtmarkoj, k. t. p.

Sed la lingvo! Ĉi tiu estis por la komandanto enigmo. Kaj tiam Pol estis akuzata pro... spionado kaj similaj aferoj! Je la klarigoj de Pol la komandanto kaj oficiroj ekmiris, ŝtelrigardis la leterojn, admiris la belajn fraŭlinfotojn, poŝtkartojn kaj poŝtmarkojn kaj puŝis Pol eksteren kun la ekkrio: „ce sacré Espéranto!" Poste klariĝis, ke estis la serĝento-leterportisto, kiu estis avertinta la komandanton pri la alveno de la suspektindaj leteroj!

Ĉu ĉi tiu tuta historio ne estas temo por humora teatraĵo?

Francema Kongreso. — Ni avertis la Flandrajn esperantistojn, ke ilia loko ne estis en Belga Kongreso. La lasta Belga kongreso havis ŝtampilon kun nur Franca teksto: „19e Congrès Belge d'Espéranto - Liége - 7 au 11 juin 1930". Por la Flandroj eĉ ne esperanta teksto! Ili ja devus scii la Francan!

drukkerij central. lange kievitstraat.
22. antwerpen. beveelt zich aan voor
alle drukwerken. telefoon : 286.01

HUIS DE LEY
Driekoningenstr., 43, Berchem

De Ley & Verschueren
CITÉ
N^rs 143-144-145-146-147-179-180-208-209
Groote keus in Vrouw-& Manstoffen
Zijde, Fluweel en Voedering.

Literatura Mondo
reaperos la 1-an de Januaro 1931
ABONPREZO : 12.50 belgoj.
Komisejo por Flandrujo :
Flandra Esperanto-Instituto,
Marckesteenweg, 18, KORTRIJK

PANNENHUIS
Ferd. Janssens
Conscienceplein, 3, Antwerpen
BEKEND VOOR ZIJN EXTRA DRANKEN
Zaal voor Maatschappijen
KOUD BUFFET GOEDE BEDIENING
Ejo de Flandrema Grupo Esperantista.

Flandra Esperanto-Instituto
Direktoro : GERARD DEBROUWERE
Marckesteenweg, 18
KORTRIJK
Poŝtĉekkonto 1969.06
Presado-Eldonado-Librovendado
Propagando - Instruado
Petu niajn prezojn !

ESPERANTISTEN !
BLINDENVRIENDEN !
ABONNEERT U
op het maandblad van het
Algemeen Blindenverbond van Vlaanderen
29, Rijsselsche baan
Antwerpen-West
Jaarlijksche bijdrage : 10, 30 of 100 frank
Postcheck : 195.224
Helpt daadwerkelijk de
Vlaamsche blinden.

PAUL KUTSUKIAN
Ĝenerala agento por la provincoj Antverpeno, Okcident-kaj Orient-Flandrujo de la aŭtomobiloj kaj ŝarĝveturiloj
REO
TELEFONOJ : 916.48 - 985.15
Laborejo kaj Ekspozicia salono :
BELGIËLEI, 149, ANTWERPEN

Een 1ste. JAARGANG van „Flandra Esperantisto"
bevat een
volledige kursus
ESPERANTO door ZELFONDERRICHT
en is verkrijgbaar tegen 10.— fr.
bij de administratie van het blad

Presejo CENTRAL Lange Kievitstraat, 22, Antwerpen.